

דו"ח פעילות

2008-2009

החברה לפיתוח
עכו העתיקה

משרד החוץ
ירושלים

מרכז
המועצות
האזוריות
בישראל

הוועד הישראלי לאונסקו

ISRAEL NATIONAL
COMMISSION FOR UNESCO

اللجنة الإسرائيلية لليونسكو

הוועד הישראלי לאונסקו
ISRAEL NATIONAL
COMMISSION FOR UNESCO
اللجنة الإسرائيلية لليونسكو

דו"ח פעילות

2008-2009

כתב וערך: דניאל בר-אלי, מזכ"ל הוועד הישראלי לאונסקו
ערכת לשון: נאוה סגן
הדפסה: חדזה עמר, מזכירות אונסקו
הפקה: מחלקת הפרסומים, משרד החינוך
תרגום לאנגלית: סגיר תרגומים בינ"ל בע"מ, ירושלים

תוכן העניינים

כללי 4

א. פעילות הוועדות 6

1. חינוך

2. מדעי האדם והחברה

3. מדע

4. מורשת עולמית

5. תרבות

6. מידע לכל

ב. אונסקו בישראל 34

ג. ישראל באונסקו 36

כללי

בשנים 2008-2009 קוצץ תקציב הוועד הישראלי לאונסקו ב-66% בהשוואה לתקציב הוועד בשנים 2006-2007. קיצוץ בהיקף כה גדול גרם מטבע הדברים לטלטלה עזה בפעילות הוועד. מאחר שפעילות הוועד מוגדרת במונחים של התקציב הממשלתי **כתקציב פעולות**, כל קיצוץ בתקציב משרד החינוך חל עליו באופן כמעט אוטומטי וגורם להצטמקות מצטברת.

בהתחשב בכך שהפעילות בישראל אינה מתקצבת על ידי אונסקו, המשאב החיוני וההכרחי ביותר לתפעול תקין של הוועד הישראלי לאונסקו הוא התקציב הממשלתי. לאור זאת ביסס הוועד הישראלי לאונסקו את פעילותו על פלטפורמות ותשתיות שנבנו בשיתוף המערכות הממשלתיות והחברה האזרחית ומטה אונסקו, ובכך יבטיח את ההמשכיות בפעילותו חרף הקיצוצים המתמשכים.

גולת הכותרת בשנתיים האחרונות היתה הביקור הראשון הרשמי בישראל של מר קאוצ'ורו מצ'וארה, מנכ"ל אונסקו. המנכ"ל נפגש עם נשיא המדינה ושרי החינוך, החוץ, התרבות המדע והספורט. כמו כן ביקר מר קאוצ'ורו מצ'וארה במכון ויצמן, באוניברסיטת תל אביב וב"יד ושם". המנכ"ל ושרת החוץ חתמו על הסכם הבנות בין ישראל ואונסקו (2/2008).

הוועידה הכללית ה-35 של אונסקו

בוועידה ה-35 השתתפה משלחת מישראל בראשותו של ח"כ גדעון סער, שר החינוך הממשמש גם בתפקיד נשיא הוועד הישראלי לאונסקו. חברי המשלחת היו: **מר סמי רבל**, ציר מדיני, שגרירות ישראל, צרפת, **פרופ' ניב אחיטוב**, יו"ר ועדת מידע לכל **פרופ' מייק טרנר**, יו"ר הוועדה הישראלית למורשת עולמית, **גב' אסנת אלרועי**, משרד החינוך **מר טיבי שלוסר**, אר"ב ל 1, משרד החוץ, **גב' מיכל פילוסוף**, שגרירות ישראל לאונסקו, **מר דניאל בר-אלי**, מזכ"ל הוועד הישראלי לאונסקו.

במהלך הוועידה אושרה בקשת ישראל להעניק למרכז הבין-לאומי לביו-אינפורמטיקה שבמכון ויצמן מעמד בקטגוריה II. כמו כן סיימה ישראל חברותה בוועדות הבין-ממשלתיות של אונסקו: האדם והביספרה (MAB); מורשת עולמית (WHC): פיתוח מדיה במדינות מתפתחות (IPDC). ישראל נבחרה לוועדות הבין-ממשלתיות: לשכת החינוך בג'נבה (IBE) ומדעי האדם והחברה (MOST).

שינויים באיש הוועד הישראלי לאונסקו

« **פרופ' יולי תמיר**, שרת החינוך, נשיאת הוועד הישראלי לאונסקו, סיימה את תפקידה. החליף אותה ח"כ עו"ד גדעון סער.

« **גב' שלומית עמיחי**, מנכ"לית משרד החינוך, יו"ר הוועד הישראלי לאונסקו, סיימה את תפקידה. החליף אותה ד"ר שמשון שושני.

« **פרופ' מינה טייכר**, מדענית ראשית במשרד המדע, יו"ר ועדת מדע פרשה ובמקומה התמנה פרופ' דוד מנדלביץ.

« **פרופ' סידיני שטראוס**, מדען ראשי משרד החינוך, פרש ובמקומו התמנה ד"ר גבריאל אביטל.

« **פרופ' ענת זוהר**, יו"ר המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך ויו"ר ועדת החינוך, פרשה ובמקומה התמנה ד"ר צבי צמרת.

« פרופ' תמר דיין, מאוניברסיטת ת"א, יו"ר ועדת האדם והביוספרה פרשה ובמקומה התמנה פרופ' אוריאל ספריאל.

« ד"ר בנימין זאב בגין בתפקיד מנהל המכון הגיאולוגי, יו"ר ועדת גיאולוגיה פרש ובמקומו התמנה ד"ר איתי גבריאלי.

« עו"ד מיכה ינון, ראש מינהל תרבות, יו"ר ועדת תרבות, פרש ובמקומו התמנה מר צח גרניט.

א. פעילות הוועדות

1. חינוך

יו"ר הוועדה, דר' צבי צמרת, יו"ר המזכירות הפדגוגית, משרד החינוך.

קתדרות אונסקו

הקתדרה לדיאלוג בין תרבותי ובין דתי - אוניברסיטת חיפה, פרופ' אביבה דורון ופרופ' ג'ורג' קאנז'

- פרופ' דורון השתתפה בכנס השנתי של רשת הקתדרות העוסקות בדיאלוג בין דתי-תרבותי ונבחרה לוועד המנהל של הרשת (אורגון, ארה"ב 5/2009).
- התקיים כנס בין-לאומי בנושא "הדיאלוג בין שלוש הדתות המונותאיסטיות - 20 שנה ליחסי ספרד ישראל" (4/2009).

הקתדרה לערכים, סובלנות ולשלום - אוניברסיטת בר-אילן, פרופ' יעקב עירם

- תלמידת מחקר בקתדרה, גב' עירית פוגל, קיבלה מלגה להשלמת התואר השלישי בנושא "פתרון קונפליקטים באמצעות אמנות".

הקתדרה לחינוך לשלום ורב-תרבותיות - המכללה האקדמית בית ברל, ד"ר יעל הראל

- התקיים הכנס הבין-לאומי השישי למתאמים לאומיים של בתי הספר המסונפים לאונסקו לאזור אירופה. הכנס התמקד בסדנאות שעניינן היה בנושאים הבאים: זכויות אדם, פיתוח בר-קיימא, שימור אתרי מורשת, מגוון תרבותי וחינוך איכותי. כמו כן הושק תרגום לעברית של הספר "המדריך להגשת תלונות על הפרת זכויות אדם" של פרופ' קלאוס הופר מגרמניה. בכנס השתתפו נציגים מ-23 מדינות (6/2009).

- סדנת חורף בנושא "המוח והחינוך לשלום" התקיימה בטורקיה בראשותה של פרופ' אלב ימניק (Alev Yemenici) מאוניברסיטת המזרח התיכון. בסדנה השתתפו מורים של הרשת (4/2008).

הקתדרה למדבור - אוניברסיטת בן-גוריון, שדה

בוקר

- חודש מעמד הקתדרה ובראשה יעמוד פרופ' אביגד וונשק.

קתדרה למדע למען השלום - האוניברסיטה העברית, ירושלים

- הקתדרה נסגרה מאחר שיו"ר הקתדרה, פרופ' יחיאל בקר, פרש לגמלאות ולא נמצא לו מחליף.

הקתדרה לחינוך הומניסטי - סמינר הקיבוצים, תל אביב, פרופ' נמרוד אלון

- הכנס השלישי של הקתדרה התקיים בנוכחות נשיא המדינה, שרת החינוך וראש הממשלה. בכנס השתתפו אנשי חינוך ואקדמיה (5/2008).

הקתדרה למורשת מודרנית - אוניברסיטת תל-אביב, פרופ' משה מרגלית

- הקתדרה קיימה מפגשי התנעה בנושא "שימור המורשת המודרנית בישראל": שימור מבנים בבעלות ממשלתית, מבנים בקיבוצים, מבני תעשייה ומוסדות ציבור.
- הקתדרה קושרת קשרים בין-לאומיים עם המוסדות הבאים: מכון הבהאאוס בדסאן, גרמניה; אוניברסיטת פוליטניק, בפראג, צ'כיה; ובית-ספר לאדריכלות בשנדיגר, הודו.

הקתדרה לעיצוב ולשימור אורבני - אקדמיית בצלאל, פרופ' מינק טרנר

- התקיים מפגש בין-לאומי בין חוקרים מבצלאל לבין חוקרים מאוניברסיטת קרקוב, פולין, שעסק בשתי הערים ההיסטוריות, בעלות ייחודיות וזהות דתית ואשר מתמודדות עם מעמדן כערי מורשת עולמית (3/2009).

בצלאל
אקדמיה לאמנות ועיצוב
ירושלים

הקתדרה לביואתיקה - אוניברסיטת חיפה, פרופ' אמנון כרמי

- הקתדרה הפיקה ספרי הדרכה חדשים "על אתיקה ופסיכיאטריה וזכויות החולה הפגוע נפשית" ו-"משחקים מוסריים להוראת הביואתיקה". הספרים הופצו למוסדות רפואיים בארץ ובעולם.
- סניף של הקתדרה לביואתיקה בחיפה הוקם במכללת צפת.

- תורגמה לעברית תכנית הלימודים להוראת הביואתיקה, והיא תיושם בבתי"ס לרפואה וסיעוד בארץ.
- הכנס השנתי ה-5 לביואתיקה התקיים בהשתתפות חוקרים מהעולם ומישראל. פרופ' וון טן הוה ברך את באי הכנס בשם אונסקו (צפת 5/2009).
- הקתדרה הקימה רשת של שלוחות לביואתיקה בברזיל, בקרואטיה, בסלובקיה ובספרד.
- יו"ר הקתדרה וצוותו הכשירו מומחים להוראת ביואתיקה בקורס שהתקיים בדובאניק, קרואטיה (7/2010).

פיתוח קתדרות

- הוועד החל בתהליכים לקראת פתיחת קתדרות חדשות בתחומים:
« שונות תרבותית - פרופ' עוז אלמוג, אוניברסיטת חיפה.
« תיירות תרבותית - פרופ' יואל מנספלד, אוניברסיטת חיפה.
« גלובליזציה תרבותית, פרופ' מוטי רגב, האוניברסיטה הפתוחה.

רשת בתי ספר מסונפים לאונסקו (ASP)

- הרשת העניקה חסות לתכנית "בודו" לפעול בבתי הספר של הרשת. "בודו" - תכנית המשלבת אימון פיזי ככלי לדיאלוג תרבותי (3/2008).
- הכנס השנתי למתאמים של הרשת האירופית לבתי ספר מסונפים לאונסקו התקיים ביזמת הרשת הישראלית ובשיתוף עם מכללת בית ברל. הכנס עסק בפיתוח תכנית פעולה אסטרטגית לרשת הבין-לאומית עבור מטה אונסקו. השתתפו 23 נציגים ממדינות אירופה.

UNESCO
Associated
Schools

- **זכרון העתיד** - הרשת מעניקה חסות לפרוייקט רב-תרבותי בין צרפת, גרמניה, ישראל והרש"פ שנועד לבטא באלמנטים אמנותיים: פיסול, ציור, צילום וספרות- את הזיכרון הלאומי של תלמידים במדינות אלה. את הפרוייקט יזמה האמנית הישראלית-צרפתית מרגלית ברייר.
- **פורום בתי הספר "יורו-מד" (קרן אנה לינד)** - הפרוייקט שבו משתתפות המדינות: דנמרק, אוסטריה, הונגריה, ישראל, לבנון, ירדן והולנד - פעל בשנתיים האחרונות במסגרת רשת בתי הספר המסונפים לאונסקו. שני בתי ספר הישראליים שהשתתפו בו הם: "היובל" מהרצליה ו"מקיף ח" מראשון לציון.
- בית הספר "שקד" (רעננה) ובית הספר "המקיף ח" (ראשל"צ) המשיכו בפעילותם במסגרת פרוייקט יורו-מד וארחו משלחות מגרמניה, אוסטריה, טורקיה והונגריה. (8/2008).
- ד"ר אסתר לוקס, נשיאת הכבוד של הרשת, חגגה 90 שנה ו-30 שנה למעורבותה ברשת. באירוע השתתפו המורים והמרכזים של הרשת. ד"ר לוקס קיבלה מדליה מטעם אונסקו על הישגיה ומעורבותה בפעילות הרשת.

חינוך גבוה

- גב' אווה אגרון-פולק, מזכ"לית ארגון האוניברסיטאות הבין-לאומי שבחסות אונסקו, היתה אורחת המועצה להשכלה גבוהה. בביקורה פגשה את סגני נשיא למחקר של האוניברסיטאות בישראל ואף ביקרה בכמה מהן. מטרתה הייתה לגייס אותן למועצת הארגון הבין-לאומי (2/2008).

הוועידה הבין-לאומית לחינוך גבוה (WCHE)

- במלאת עשור לוועידה הקודמת ארגן מטה אונסקו ועידה בין-לאומית לחינוך גבוה שהתמקדה בהשלכותיו של החינוך הגבוה על הפיתוח החברתי-כלכלי-תרבותי ברמה הארצית, האזורית והבין-לאומית. את ישראל ייצגה בוועידה גב' מיכל נוימן מן המועצה להשכלה גבוהה (צרפת 7/2009).

חינוך מבוגרים

- האגף לחינוך מבוגרים הגיש דו"ח ששולב בדו"ח הגלובלי של אונסקו והוצג במפגש הקונפינטאה בבודפשט (12/2008). גב' ריבה אביעד השתתפה במפגש זה ואף ניהלה את דיוני השולחן העגול בנושא קליטת מהגרים. גב' אביעד השתתפה גם בכנס הבין-לאומי שהתקיים בברזיל (12/2009).

- שנתון מספר 10 הופץ למדינות אונסקו. השנתון עסק בחינוך מבוגרים, קהילה, חברה וכלכלה בארץ ובעולם.

זיכרון השואה

יום השואה הבין-לאומי

- שרת החינוך ונשיאת הוועד הישראלי לאונסקו, פרופ' יולי תמיר, ייצגה את ישראל בטקס שנערך במטה אונסקו בפריז לציון יום השואה הבין-לאומי (1/2009).

- לכבוד יום השואה הבין-לאומי העניק אונסקו חסות לכנס נוער בין-לאומי שהתקיים ב"יד ושם". תלמידים מ-62 מדינות השתתפו בכנס. מנכ"ל אונסקו הקליט דברי ברכה למשתתפים (1/2008).
- 23 מתאמי בתי ספר מאירופה המסונפים לאונסקו השתתפו בהדרכה ובהנחייה ב"יד ושם" כחלק מחשיפתם לנושא השואה (6/2009).

חינוך וזכויות אדם

תערוכת 60 שנה להצהרה על זכויות אדם

- ישראל השתתפה בתערוכה של חומרי למידה שיזם מטה אונסקו לציון 60 שנה להכרזת ההצהרה על זכויות אדם (1949-2009). ישראל הציגה את קופסת זכויות התלמידים ואת אמנת זכויות התלמיד הישראלי. התערוכה התקיימה בפריז בשלהי 2008.

חינוך לקיימות

חינוך לאיכות סביבה (SEMEP)

- מר פאריד חמדאן השתתף בכנס של המרכזים הארציים של תכנית SEMPEP שהתקיים בסלובניה. התכנית נועדה לקדם חינוך לקיימות במדינות הים התיכון. התכנית עסקה בחקר סביבתי תוך התמקדות במגוון הביולוגי ובמשאבי אנרגיה (4/2009).

הוועידה הבינ"ל לחינוך לקיימות

- ד"ר אירית ורטהיים (מדעטק), נציגת ישראל, הגישה מסמך עמדה בוועידה שהתקיימה בבון, גרמניה (3/2009).

חינוך לאמנות

תכנית הפעולה לחינוך לאמנות

- המפמ"ריות למוסיקה: ד"ר יעל שי, ולאמנות, ד"ר נעמי יפה, הציגו בכנס בין-לאומי לחינוך ואמנות את עמדת ישראל ליישום תכנית הפעולה לחינוך לאמנות (פורטוגל, ליסבון 5/2008).

חינוך מדעי-טכנולוגי

- פרופ' יעקב שוורץ מבי"ס לחינוך, האוניברסיטה העברית, ייצג על-פי הזמנת אונסקו את ישראל בכנס מומחים בנושא "מדע, מתמטיקה ומדיניות חינוך". הכנס התקיים במטה אונסקו בפריז. בעקבות השתתפותו הוא הכין, על-פי בקשת סקטור החינוך באונסקו, מסמך עמדה המשלב את התפיסות של מתמטיקה ומדע בחינוך הטכנולוגי (4/2009).
- ארגון UNEVOC של אונסקו (חינוך מקצועי) העניק למכון הטכנולוגי של חולון הכרה על פועלו האקדמי.

הוראה מקוונת

פרופ' יואב יאיר מהאוניברסיטה הפתוחה השתתף בסמינר להוראה מקוונת שארגן מטה אונסקו בהשתתפות נציגים מ-38 אוניברסיטאות פתוחות מרחבי העולם. הסמינר שהתקיים בפריס דן בבקרת איכות של הוראה מקוונת ולמידה מרחוק באמריקה הלטינית, אפריקה ודרום מזרח אסיה (2009/3).

פרויקטים בשיתוף עם הוועד הישראלי לאונסקו בתחום החינוך

שם הפרויקט	בשיתוף עם	אחראי/ת
כנס למתאמים לאומיים מאירופה	מכללת בית ברל	ד"ר יעל הראל
מסמך השלכות חברתיות, תרבותיות וכלכליות של ההשכלה הגבוהה	המועצה להשכלה גבוהה	סטיבן סתיו
מדע וחינוך	המכון לקידום הטיפוח בחינוך, האוניברסיטה העברית	ד"ר מאיר בוזגלו
האמנות ככלי ליצירה ודיאלוג	קרן אנה לינד (אוסטריה, טורקיה, ישראל)	גבריאל אשיג (אוסטריה)
זיכרון העתיד	מכללת בית ברל רשת בתי"ס מסונפים לאונסקו	ד"ר יעל הראל
כנס חינוך הומניסטי	סמינר הקיבוצים - קתדרת אונסקו	פרופ' נמרוד אלוני
כנס בין-לאומי לספרות ילדים	מכללת ליונסקי	פרופ' מירי ברוך

2. מדעי האדם והחברה

יו"ר הוועדה - פרופ' אברהם (רמי) פרידמן, המרכז ללימודים אקדמיים

- ישראל נבחרה לתקופת כהונה נוספת (2009-2013) בוועדה הבין-ממשלתית של MOST.

- יו"ר הוועדה השתתף בפורום הבין-לאומי למדעי החברה (ISSCU) שהתקיים בברגן, נורבגיה (2009/5).

היחס ל"אחר" בפילוסופיה

כנס ארצי של תלמידי תיכון בפילוסופיה ומוריהם
בית הספר התיכון למדעים ואמנויות בירושלים
יום ג', כ"ד ניסן, תשס"ח; 29 באפריל, 2008

פילוסופיה

- הוועד העניק חסות למפגש השנתי של מורים ותלמידים לפילוסופיה שהתקיים בירושלים והוקדש לנושא "היחס לאחר במערכת החינוך" (2008/4).

הוועדה הבין-לאומית לביואתיקה (IBC)

- הוועדה הבין-לאומית לביואתיקה היא גוף מייצג לאונסקו של מומחים בעלי שם עולמי בתחום. נציגת ישראל בוועדה, פרופ' אפרת לוי-להד מבית החולים "שערי צדק", השתתפה במפגשי הוועדה שהתקיימו בפריז (10/2008, 7/2009).
- התרגומים של 3 ההצהרות הבין-לאומיות של ביו-אתיקה שולבו באתר הישראלי ובפורטל מטה אונסקו.
- הכנס הבין-לאומי השנתי על ביואתיקה הוקדש "לוועדות לביואתיקה בבתי-חולים". הכנס בראשותו של פרופ' אמנון כרמי, התקיים בחסות המרכז לרפואה ומשפט וקתדרת אונסקו באוניברסיטת חיפה, ואורגן על-ידי השלוחה של קתדרת אונסקו לביואתיקה בצפת. השתתפו בכנס כ-50 מומחים מישראל ומהעולם (5/2009).

אתיקה במדעים וטכנולוגיות

- ביזמת פרופ' חגית מסר-ירון התקיים באוניברסיטת תל-אביב סיעור מוחות שהתמקד בשאלה "האם נחוץ קוד אתי למחקר בישראל?" (4/2008).
- כנס בנושא "קוד אתי במחקר והממשק עם החברה הישראלית" התקיים בראשותה של פרופ' חגית מסר-ירון, נשיאת האוניברסיטה הפתוחה. השתתפו חוקרים מאוניברסיטאות שונות וארגונים לא ממשלתיים. השאלות שעלו בדיון הציבורי יהוו בסיס להקמת ועדת אונסקו לאתיקה במדעים וטכנולוגיות (רעננה 4/2009).

60 שנה להצהרת זכויות אדם

- במלאת 60 שנה להצהרת האו"ם בנושא זכויות אדם הוגשו על ידי המזכירות הפדגוגית תכניות ופוסטרים לתערוכה בין-לאומית שהתקיימה במטה אונסקו.

קואליציית רשויות נגד גזענות

- מרכז השלטון המקומי ומרכז המועצות האזוריות משתפים פעולה עם הוועד בפרויקט זה. בנוסף פנתה מדרשת אדם בשם הוועד לקרן אברהם למימון פיילוט של סדנאות הדרכה ל-5 רשויות פעילות, שיתרחב בהמשך למועצות האזוריות. אנו ממתינים לקבלת תקציב כדי להתחיל ביישום התכנית.

- ערכת ההדרכה בעברית ובערבית תופץ בקרוב לכל הרשויות המקומיות ולמועצות האזוריות.

מגדר

- מרכז כרמל ע"ש גולדה מאיר ממשיך במסורת המפגשים להעצמת נשים וארגון כנס בין-לאומי בנושא "המשבר הפיננסי והשלכותיו על נשים". גב' גולסר קוראט ייצגה את אונסקו בכנס שהתקיים בחיפה (11/2009).

דיאלוג בין דתי ובין תרבותי

כנס יפו לדו-קיום - הפורום להסכמה אזרחית

- הוועד העניק חסות לכנס יפו העוסק ביחסים בין יהודים וערבים בישראל. הכנס התקיים במרכז היהודי ערבי ביפו. שרת החינוך לשעבר, פרופ' יולי תמיר, נאמה בכנס על "חינוך לחיים משותפים" (12/2008).

דמוקרטיה ללא נחת - מכון שפינוזה

- בכנס שקיבל את חסות הוועד השתתפה גם שרת החינוך לשעבר, פרופ' יולי תמיר, נשיאת הוועד הישראלי לאונסקו ונדונו סוגיות תאורטיות ואקטואליות הקשורות לדמוקרטיה הישראלית תוך התייחסות להיבטים ספציפיים, צרכים מיידיים ואינטרסים ארוכי טווח בדמוקרטיה.

תרבות הדיאלוג - מכללת אל-קאסמי

- באקדמיית "אל-קאסמי" בבקה אל-גריביה התקיים הכנס השלישי לתרבות הדיאלוג. מטרת הכנס להעמיק את השותפות בין מוסדות אקדמאיים וחברתיים ולקדם דיאלוג ערבי-יהודי בתחומים שונים. הכנס הוא יזמה משותפת של האקדמיה והוועד הישראלי לאונסקו, בשיתוף עם הוועד היהודי אמריקאי, קרן פולברייט, עמותת מפגש הדתות ורשת "השותפות היהודית-ערבית בישראל". השתתפו בכנס נציגי אוניברסיטאות ומכללות שונות בארץ. בין המשתתפים באירוע היו ראש החוג למדעי המדינה באוניברסיטת תל אביב, ד"ר אמל ג'מאל, הסופרת מיכל סנונית, הסופר מוחמד עלי טאהה (2008/3).
- כנס נוסף שאורגן על ידי המכללה בבקה-אלגריביה עסק בנושא "מעמדן של נשים באסלאם וההשפעה האירופית על השריעה המוסלמית בעידן המודרני". קיבל חסות כדי לקדם את הדיאלוג הבין דתי-תרבותי (2009/4).

פרויקטים בשיתוף עם הוועד הישראלי לאונסקו בתחום מדעי האדם והחברה

שם הפרויקט	בשיתוף עם	אחראית
כנס יפו	הפורום להסכמה אזרחית	אהוד כהן
פיתוח מרכז דוקומנטציה בביואתיקה	מכללת צפת	ד"ר שמואל וולמן
פיתוח תכנית לימודים בביואתיקה - כנס סיעוד	אוניברסיטת חיפה קתדרת אונסקו	פרופ' אמנון כרמי
כנס בינ"ל בביואתיקה	קתדרת אונסקו אוניברסיטת חיפה	
דמוקרטיה ללא נחת	מכון שפינוזה	ד"ר ישי מנוחין
יום הפילוסופיה	מפמ"ר פילוסופיה	איתי שניר
כנס קוד אתי במדע	האוניברסיטה הפתוחה	פרופ' חגית מסר-ירון

3. מדע

יו"ר הוועדה - פרופ' דוד מנדלביץ, מדען ראשי, משרד המדע והטכנולוגיה

סינכרוטרון (SESAME)

• חנוכת הבית של מתקן הסינכרוטרון התקיימה בירדן בנוכחות מנכ"ל אונסקו, שר המדע, מר ג'אלב מג'דלה, ומלך ירדן (11/2008). הסינכרוטרון הוא פרויקט בין-אזורי לפיתוח ולקידום המדע במזה"ת.

- מר אביענתי, נציג משרד המדע, השתתף במפגשי התקציב בקהיר, מצרים (3/2008, 10/2008, 5/2009).
- במפגשי המועצה הבין-לאומית של הסינכרוטרון השתתפו פרופ' אליעזר רבינוביץ מהאוניברסיטה העברית ופרופ' משה פז-פסטרנק מאוניברסיטת ת"א. המפגשים התקיימו בשוודיה (6/2008) ובקפריסין (12/2007), באיסטנבול, טורקיה (7/2009) וברבת עמון, ירדן (11/2009).
- ביקור של חוקרים צעירים ממכון ויצמן התקיים במתקן ההולך ונבנה בירדן (6/2008).

אוקיינוסים וימים (IOC)

יו"ר הוועדה - פרופ' חרות ברק, מנכ"ל המכון לחקר ימים ואגמים.

הקמת מערכת ישראלית-אזורית לצונאמי בים התיכון

- ביזמת הוועד התקיים מפגש התנעה להקמת מערכת התראה לצונאמי בים התיכון, בראשות מנכ"ל משרד התשתיות ובהשתתפות נציגי משרד החוץ, המשרד להגנת הסביבה, חיל הים, מגן-דוד, משטרת ישראל, המכון הגיאולוגי והמכון לחקר ימים ואגמים (11/2008).

האדם והביוספירה (MAB)

יו"ר הוועדה פרופ' אוריאל ספריאל, האוניברסיטה העברית.

- יו"ר הוועדה השתתף במפגש יורו-MAB שהתקיים בסלובקיה (10/2009).

המפגש השנתי של המועצה הבין-לאומית לאדם והביוספירה

- המפגש התקיים בדרום קוריאה והייצוג התאפשר בעזרתה האדיבה של מחלקת קשתות"ם במשרד החוץ. את ישראל ייצג ד"ר אליעזר פרנקנברג מרשות הטבע והגנים (5/2009).

מרחב ביוספרי רמת מנשה - מגידו

- התבצעה הערכה חיצונית על ידי מר אנדרו בל מבריטניה (1/2009). הוועדה הגישה את המרחב 'רמת מנשה-מגידו' להכרזה על-ידי המועצה הבין-לאומית של האדם והביוספירה של אונסקו.

כנס בין-לאומי - מדבור

- המכונים לחקר המדבר ע"ש יעקב בלאושטיין באוניברסיטת בן-גוריון בנגב בשיתוף עם מטה אונסקו ובחסות הוועד הישראלי לאונסקו ארגנו כנס בקמפוס שדה בוקר בנושא "המדבור" (12/2008).
- יו"ר הוועדה, פרופ' אוריאל ספריאל, הנחה את טקס קבלת הפרסים בתחרות הפוסטרים, שקיבלה חסות של הוועד.
- ישראל הגישה הצעה למטה אונסקו ליישום תכנית הפעולה של מדריד בקונטקסט המקומי.

הידרולוגיה IHP

יו"ר הוועדה, פרופ' דניאל רונן, המכונים לחקר המדבר, אוניברסיטת בן-גוריון ורשות המים.

- פרופ' רונן השתתף בדיוני הוועדה הבין-ממשלתית למים של אונסקו (צרפת 6/2008).

- פרופ' דניאל רונן, מהיחידה לאיכות המים ברשות המים, הרצה על איכות המים בכנס רוטרי שהתקיים בתל-אביב (5 / 2009).
- ד"ר אורית בן-צבי-אסרף מאוניברסיטת בן-גוריון, ייצגה את הוועדה בכנס בין-לאומי בנושאים: "שמירה על משאבי המים" (אנגליה 5/2008) ו"אוריינות סביבתית בת-קיימא" (דלף, הולנד 2/2009).

תכנית לימודים כדור הארץ הכחול

- הוועד הישראלי לאונסקו, מכון ויצמן, המכונים ע"ש בלאושוטין לחקר המדבר, אוניברסיטת בן-גוריון יזמו יחד עם המשרד האזורי של אונסקו בבנקוק ובתמיכת רשות המים, תרגום לסינית והפקה של תכנית הלימודים "כדור הארץ הכחול- מחזור המים".

פרס המים - שטוקהולם הבין-לאומי לנוער

- פרופ' גדעון דגן מאוניברסיטת ת"א יזם את תחרות שטוקהולם להענקת פרס המים הבין-לאומי לתלמידים צעירים בישראל. הוועדה הישראלית להידרולוגיה העניקה חסות לטקס שהתקיים בנוכחות שגרירת שוודיה, יו"ר רשות המים ורקטור אוניברסיטת תל-אביב (5/2009). הזוכה הישראלית, אמילי אלחם, תלמידת תיכון "אהל שם" ברמת גן, זכתה בציון לשבח (מקום 2) והציגה את עבודת המחקר שלה בנושא "רשתות של ננו גבישים מתכתיים כחיישנים כימיים למזהמים במים" בהנחיית פרופ' גיל מרקוביץ' מאוניברסיטת ת"א.

גיאולוגיה (ICGP)

יו"ר הוועדה, ד"ר איתי גבריאלי, מנהל המכון הגיאולוגי.

- מר אבי שפירא ומר רמי הופשטטר מהמכון הסיסמולוגי ייצגו את ישראל והגישו בכנס מסמך עמדה בנושא "סיכונים סיסמיים בצפון אפריקה" (דרום אפריקה 1/2009).
- מר רמי הופשטטר מהמכון הסיסמולוגי השתתף בכנס להפחתת אסונות טבע (רעידות אדמה) שהתקיים בחסות אונסקו באיסטנבול, טורקיה (5/2008).
- מר אבי שפירא מהמכון הגיאולוגי הוסיף על ידי הוועד למטה אונסקו להשתתף בצוות בין-לאומי להכנת דו"ח הערכה סיסמולוגי - גלובלי.
- ד"ר יוסי יחיאלי מהמכון הגיאולוגי ייצג את ישראל במפגש שהתקיים בפריז בנושא "הקשר בין שינויי אקלים למי תהום" (4/2009).
- המכון הגיאולוגי ואגף המדע במטה אונסקו ביצעו במשותף סדנא בירדן בנושא "דרכים להפחתת אסונות טבע באזור המזרחי של הים התיכון" (11/2009).

שנת כדור הארץ

- החברה הגיאולוגית בשיתוף עם המכון הגיאולוגי והמפקח המרכז ללימודי כדור הארץ (המזכירות הפדגוגית במשרד החינוך), יפעילו לאורך השנה תכנית עם הפנים לציבור ולקהילה. להלן מקבץ פעילויות:
- הרצאות: תרומת מדעי כדור הארץ לחברה (פרופ' אריאל היימן); היערכות של מדינת ישראל לרעידות אדמה (מר אבי שפירא); הקשר בין יערות לשינויי אקלים (פרופ' דן יקיר); בולענים לאורך ים המלח (פרופ' מאיר אבילסון).
- במהלך החודשים נובמבר - דצמבר 2009 התקיימו שידורים בנושא בגלי צה"ל.
- פרופ' יהושע קולודני שידר באוניברסיטה המשודרת סדרה בת 13 פרקים - שיחות על גיאולוגיה.

מרכז בין-לאומי לביו-אינפורמטיקה, מכון וייצמן

- ביזמת פרופ' מאיר אדלמן ממכון ויצמן למדע נוצר קשר ראשוני עם סקטור המדע באונסקו והתבצעה בדיקה מקדמית על ידי נציג אונסקו. ישראל הודיעה לאונסקו על בקשתה להצטרף לתהליך האשרור של אונסקו. הוועדה הכללית ה-35 אישרה הקמת ארגון אונסקו (קטיגוריה 2) במכון וייצמן (10.2009).

פרס אונסקו-לוריאלי למדעניות צעירות

- חברת לוריאלי ישראל הוועד הישראלי לאונסקו ומשרד המדע אישרו פרוטוקול לקידום מדעניות צעירות בישראל. חבר שופטים בראשותה של פרופ' רות ארנון בחר שלוש מועמדות. בפרס הראשון בסך 50.000 ₪ זכתה גב' מיטל כספרי. בפרס שני בסך 50.000 ₪ התחלקו גב' חולוד טאקורי וגב' דנה חודרלנד.

שנת האסטרונומיה הבין-לאומית

- האקדמיה הישראלית ללשון העברית והאגודה לאסטרונומיה יצאו בקריאה לציבור לבחור שם עברי לכוכבי הלכת אורנוס ונפטון. הטקס נערך בסוף השנה. שמות הכוכבים בעברית שנבחרו אורון (אורנוס) ורהב (נפטון).
- האגודה הישראלית לאסטרונומיה חנכה תערוכה "בעקבות גלילאו גליליי" במצפה שבגבעתיים כחלק מפעולות האגודה לציון שנת האסטרונומיה הבין-לאומית (12/2009).

פרויקטים בשיתוף עם הוועד הישראלי לאונסקו בתחום המדע

שם הפרויקט	בשיתוף עם	אחראית
כנס בין-לאומי למדבור	אוניברסיטת בן-גוריון	פרופ' אלון טל
שנת כדור הארץ הבין-לאומית	המכון הגיאולוגי / האגודה הגיאולוגית	שחר בוקמן
פיתוח תכנית הלימודים "כדור הארץ הכחול"	מכון ויצמן למדע	פרופ' ניר אוריון פרופ' דניאל רונן
פיתוח פרמטרים לסיכונים במרחבים ביוספריים	אוניברסיטת חיפה	נעמה טסלר
השתלמות באקולוגיה	אוניברסיטת ת"א	פרופ' תמר דיין
פרס לוריאל-אונסקו למדעניות צעירות	לוריאל ישראל	גב' דורית וידבסקי
מרכז בינ"ל לביואינפורמטיקה	מכון ויצמן	פרופ' מאיר אדלמן פרופ' יואל זוסמן
פרס המים הבין-לאומי (שטוקהולם)	אוניברסיטת ת"א	פרופ' גדעון דגן
אקוספירה	מועצה אזורית חוף כרמל	כרמל סלע
שנת האסטרונומיה הבין-לאומית	האגודה הישראלית לאסטרונומיה	ד"ר יגאל פת-אל

4. מורשת עולמית

יו"ר הוועדה - פרופ' מייק טרנר, אקדמיית בצלאל

- פרופ' מייק טרנר יו"ר הוועדה, ומר יואב שגיא מנהל מכון דשא קיבלו את אות "יקיר התכנון בישראל" לשנת 2008 של אגודת המתכננים.
- פרופ' עמנואל מזור חבר הוועדה הישראלית למורשת עולמית זכה בפרס "מפעל חיים" מטעם המשרד להגנת הסביבה על הישגיו בתחום. הפרס הוענק לו על-ידי נשיא המדינה (10/2009).

- שגרירות ארה"ב לאונסקו היתה אורחת הוועדה הישראלית למורשת עולמית וביקרה באתרי מורשת עולמית בישראל בעכו, בירושלים ובקיסריה (5/2008).
- שגריר יפן בישראל, מר יושינורי קאטורי, וצוות השגרירות היו אורחי הוועדה הישראלית למורשת עולמית ורשות הטבע והגנים בסיור לימודים לתל המקראי חצור (אתר מורשת עולמית) ולקשת העתיקה בדרן (7/2008).
- יו"ר הוועדה השתתף בדיונים שהתקיימו בזנזיבר ובברזיל במטרה לעדכן את ההנחיות של האמנה ולצורך הכנת "המלצות לנופי תרבות היסטוריים/אורבניים". ההמלצות הוכנו לקראת דיון בנושא בוועידה הכללית הבאה של אונסקו (10/2011)

הוועדה הישראלית למורשת עולמית

- הוועדה, הלשכה וצוותי היגוי קיימו פגישות שוטפות.
- צוות היגוי "הרשימה הטנטטיבית" בראשות ד"ר צביקה צוק מכין תכנית עבודה שנתית.
- צוות היגוי "עקרונות שימור" בראשות גב' נירה פרץ ובחסות משרד התיירות ממשיך במשימתו להכנת מסמך עקרונות שימור לישראל.
- צוות ההיגוי "המורשת הערבית הבנויה" ממשיך בעבודתו בראשותו של פרופ' ראסם חמאייסי.
- צוות היגוי לניטור אתרים נמצא בתהליך הקמה בראשות מר גיא קב ונקי.

אתרי מורשת עולמית בישראל

- אתרי הבהאיים בעכו ובחיפה הוכרזו כאתרי מורשת על-ידי אונסקו (קוויבק, קנדה 7/2008).

**ערכי מורשת מוחשיים ובלתי מוחשיים – מה ראוי לשימור?
יום עיון לציון הכרזת האתרים הבהאיים בחיפה ובעכו כאתרי מורשת עולמית**

יום שישי 20.2.09 במרכז הבהאיים רח' גולומב 16 חיפה

- הקשת העתיקה בדרן לא הוכרזה על ידי הוועדה בגין "הפוליטיקה" שמחלחלת לדיוני הוועדה. בקרוב יתקיים דיון משפטי במחלקה למיפוי של האו"ם בניו-יורק.

אתרי הנצרות העתיקה בגליל

- המועמדות נמשכה והוגשה מחדש לאונסקו בעקבות ביקור מעריך מטעם איקומוס הבין-לאומי ד"ר ברנרד פוהרר (Bernard Fhurrer, 10/2008). רשות העתיקות, המכינה את ההצעות להענקת מעמד של אתרי מורשת עולמית והוועד הישראלי לאונסקו מתאמים את כל המהלכים מול הקהילות הנוצריות בארץ ובחו"ל. במקביל התקיים ביקור המעריך מר אמונד לארסן מטעם איקומוס בין-לאומי (10/2009).
- פרופ' מייק טרנר השתתף בסדנת מומחים בנושא "אתרי מדע וטכנולוגיה" שהתקיימה באנגליה. מטרת הסדנה הייתה לבחון את האמינות, הייצוגיות והאיזון של הרשימה העולמית של אונסקו-המוכרזת והטנטיבית (1/2008).

מפגשי עבודה - מרכז מורשת עולמית / הוועדה למורשת עולמית של אונסקו

- פרופ' מייק טרנר, יו"ר הוועדה הישראלית למורשת עולמית וסגן יו"ר הוועדה העולמית, השתתף במפגש של לשכת הוועדה שהתקיים בפרז' לשם הכנת סדר יום לקראת דיוני הוועדה בקוויבק (5/2008).
-
- משלחת ישראלית השתתפה בדיוני הוועדה למורשת עולמית ה-32 שהתקיימה בקוויבק, קנדה. המשלחת כללה את פרופ' מייק טרנר (יו"ר), פרופ' ניצה סמוק (הטכניון), מר אלברט לינקולן (הבהאיים), אדריכל רותי שלו-ליברטי, מר יובל פלד (רשות הטבע והגנים), אדריכל אריאל וורטמן, מהנדס עיריית חיפה (7/2008).
 - המשלחת הישראלית לדיוני הוועדה למורשת העולמית ה-33 שהתקיימה בסביליה ספרד (7/2009), כללה את פרופ' מייק טרנר, אדריכל רותי שלו-ליברטי (הטכניון), גב' חומי נובנשטרן (המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל), אדריכל צחי כץ (עיריית ירושלים), מר מודי אורון (רשות הטבע והגנים), עו"ד גדעון קורן (איקומוס ישראל).
 - יו"ר הוועדה השתתף באסיפה הכללית של המדינות החברות לאמנה למורשת עולמית (צרפת, 10/2009).
 - פרופ' מייק טרנר השתתף במפגש לפיתוח תכנית הפעולה לאתרים פרה-היסטוריים (צרפת, 9/2009).
 - במהלך השנתיים האחרונות התקיימו כמה מפגשי עבודה בהשתתפות חברי ועדת מורשת עולמית של אונסקו. במפגשים אלה עסקו בנושאים: עתיד האמנה (2/2009) ובחירות לוועדה (7/4/2008). את ישראל ייצג בדיונים אלו פרופ' מייק טרנר בתמיכת אגף ארב"ל 1 של משרד החוץ.

קשרים בין-לאומיים

איקומוס - שיתוף פעולה עם ארגונים המייעצים לאמנה

- עו"ד גדעון קורן נבחר לוועד המנהל של ארגון איקומוס הבין-לאומי באסיפה הכללית של הארגון (קנדה 10/2008). המשלחת הישראלית בראשות עו"ד גדעון קורן כללה את אדריכל גיורא סולר, גב' מיכל פירסטון ומר אבי שוקת (שגריר ישראל לאונסקו לשעבר).

ביקורי מומחים מחו"ל

- מר לודוויגו פולין (Lodovigo Polin) ייצג את המרכז למורשת עולמית באונסקו בכנס 100 שנים לתל-אביב (1/2009).
- ד"ר נוריה סנאז מהמרכז למורשת עולמית נטלה חלק ביום עיון על אתרי מורשת פרה-היסטוריים במערות הכרמל. את יום העיון יזמו הוועדה, רשות הטבע והגנים ורשות העתיקות. השתתפו פרופ' עמנואל ענתי (איטליה), מומחה בין-לאומי לציורי סלע, ופרופ' עופר בר-יוסף מאוניברסיטת הווארד ארה"ב (11/2008).

פורום אונסקו - אוניברסיטאות מורשת

- פרופ' מייק טרנר, יו"ר הוועדה, נתן את הרצאת הפתיחה בפני באי הכינוס שהתקיים בהנוי, וייטנאם (4/2009).

כנס בין-לאומי - נופי תרבות מורשת עולמית

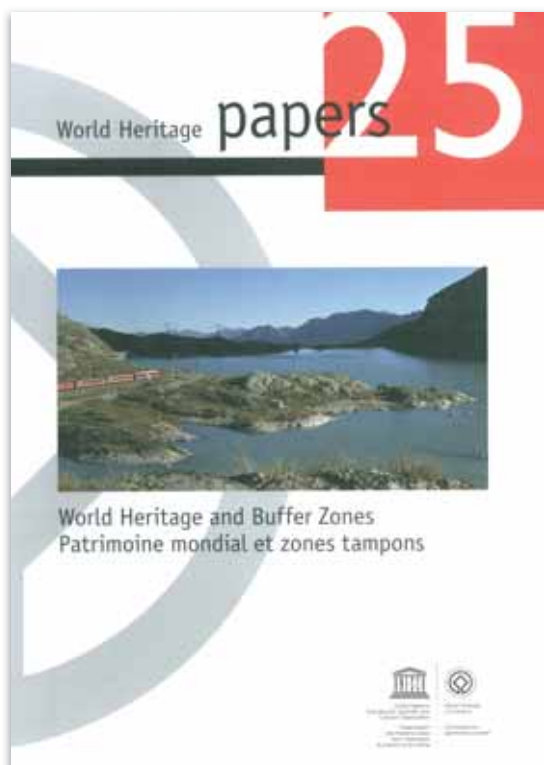
- מר יובל פלד מרשות הטבע והגנים השתתף בכנס שהתקיים בגרנדה, ספרד, ואשר הוקדש לנושא "אותנטיות ויושרה של נופי תרבות כאתרי מורשת עולמית" (11/2009).

מפגש מומחים על אזורי חייץ

- ישראל ושווייץ שיתפו פעולה וסייעו בארגון מפגש בדאבוס, שווייץ מומחים בין-לאומי בחסות מרכז מורשת עולמית בנושא "אזורי החייץ לאתרי מורשת עולמית". מסמך המסכם את דיוני צוות המומחים הופץ למדינות החברות לאמנה למורשת עולמית. מטעם ישראל השתתפו פרופ' מייק טרנר (יו"ר הוועדה), אדריכל שמאי אסיף (ראש מינהל תכנון), פרופ' אלי שטרן, (אוניברסיטת בן-גוריון) ואדריכל חזי ברקוביץ (מהנדס עיריית ת"א) (3/2008).

כנסים בישראל

- הוועדה הישראלית למורשת עולמית בשיתוף עם ארגוני השימור בישראל העניקו חסות ותמיכה לכנסים שנועדו לקדם את הטמעת האמנה לשימור והגנה על מורשת תרבותית וטבעית.
- כנס בנושא "טכנולוגיות שימור מסורתיות בערים לבנות" אורגן על ידי עיריית ת"א (7/2008).
- כנס בין-לאומי בנושא "טכנולוגיות לא הרסניות ליישום בארכיאולוגיה ובמורשת תרבותית בלבנט" התקיים באוניברסיטת בן-גוריון בחסות הוועד הישראלי לאונסקו (5/2008).

פרויקטים בשיתוף עם הוועד הישראלי לאונסקו בתחום מורשת עולמית

שם הפרויקט	בשיתוף עם	אחראי/ת
עתיד האמנה למורשת עולמית	איקומוס ישראל, פורום אונסקו - אוניברסיטאות ומורשת, קתדרת אונסקו לשימור אורבני, אקדמיית בצלאל	ירושלים, אפריל 2009
רשימת שימור ארצית למורשת מודרנית בישראל	איקומוס ישראל, דוקומו, קתדרת אונסקו באוניברסיטת ת"א	תל-אביב, מרץ 2009
שימור נוף בעיר הלבנה ובאתרי מורשת עירונית	עיריית ת"א, המועצה לשימור, אוניברסיטת ת"א, הטכניון, רשות העתיקות	תל-אביב, ינואר 2009
הסיפור מאחורי השימור בדרום הארץ	מינהל תכנון, מחוז דרום	באר-שבע, פברואר 2009
ערכי מורשת מוחשיים ולא מוחשיים - מה ראוי לשימור	עיריית חיפה, המרכז הבהאי העולמי, המועצה לשימור מרכז האתיקה בירושלים	חיפה, פברואר 2009
שימור העבר לצד פיתוח העתיד	רשות העתיקות, מינהל התכנון	צפת, ספטמבר 2008
לקראת שימור חוצה תרבויות	אוניברסיטת תל-אביב	תל-אביב, מרץ 2008
זמן קיבוץ "חדר האוכל כמשל"	התנועה הקיבוצית	קיבוץ יפעת, מאי 2009

הכשרה ופיתוח כוח אדם

קורס שימור ארצי

- עד עתה השתתפו כ-150 משתלמים בקורס שנתי המתקיים בחסות אקדמית של אוניברסיטת בר-אילן, ביזמת מינהל התכנון במשרד הפנים ובחסות הוועד הישראלי לאונסקו. הקורס נועד להעשיר מהנדסי רשויות מקומיות בתחום השימור.

פיתוח כוח אדם מקצועי בתחום השימור בישראל

- המיפוי התבצע על ידי איקרום - הארגון הבינ"ל להכשרה בשימור. הדו"ח הועבר לעיון חברי הוועדה הישראלית למורשת עולמית. הדו"ח מתאר את המצב הקיים ומציע המלצות להכשרת כוח אדם מקצועי בשימור הן ברמה המוסדית (מוסדות להשכלה גבוהה, משרדי ממשלה וארגוני שימור) והן ברמת ניהול אתרים (מנהלי אתרים ומנהלי מחלקות שימור ברשויות מקומיות).

קורס הכשרה באיקרום

- מר יורם סעד מרשות העתיקות קיבל את מלגת איקרום והשתתף בקורס בנושא "שיתוף בקבלת החלטות בשימור" שהתקיים ברומא (11/2008).

קורס שימור באבן

- המרכז הבין-לאומי לשימור ארגן קורס שימור באבן לסטודנטים מחו"ל במסגרת פרוייקט "מסע" של הסוכנות היהודית. הקורס נמשך 4 חודשים ותלמידיו נפגשו עם יו"ר הוועדה וקיבלו רקע בשימור אורבני בירושלים (12/2009).

כנסים בין-לאומיים בישראל

כנס מוכנות לסיכונים

- הכנס, שהתקיים בעכו ביזמת רשות העתיקות הישראלית ובתמיכת הוועד הישראלי לאונסקו והמרכז למורשת עולמית של אונסקו עסק בגיבוש תכניות פעולה לניהול סיכונים באתרי מורשת עולמית. הכנס הציע פרוטוקול בין-לאומי לטיפול במוכנות לסיכונים. השתתפו ארגונים בין-לאומיים: איקומוס, איקרום וקתדרות אונסקו בשימור. בראש הוועדה המדעית עמד פרופ' מייק טרנר, יו"ר הוועדה הישראלית למורשת עולמית (11/2009).

יום עיון מורשת פרה - היסטורית - מערות הכרמל

- הוועדה הישראלית למורשת עולמית מקדמת אתרים בעלי ערך ומשמעות אוניברסלית יוצאת מן הכלל בישראל לשם הוספתם לרשימת אתרי המורשת העולמית של אונסקו. בין היתר היא מקדמת את האתרים הפרה - היסטוריים: מערות הכרמל, עובדיה ושער הגולן. בשיתוף פעולה עם אוניברסיטת חיפה והמועצה האזורית חוף כרמל התקיים יום עיון, שהוקדש לבדיקת היתכנות של הגשת "מערות הכרמל" לאונסקו. יום העיון נערך בתיאום עם רשות העתיקות, רשות הטבע והגנים והאוניברסיטאות: חיפה, תל-אביב, העברית (ירושלים), בן גוריון וחוקרים מארה"ב ומאוסטליה (11/2008).

תערוכות מורשת עולמית

בשנים 2008 - 2009 התקיימו התערוכות הבאות:

- העיר הלבנה תל אביב (פריז, צרפת).

- תערוכה של האמן ז'אן באטיסט אבריל בודנהיימר (Jean Baptiste Avril Bodenheimer) (תל-אביב).

פרויקטים בשיתוף עם הוועד הישראלי לאונסקו בתחום מורשת עולמית

שם הפרויקט	בשיתוף עם	אחראית
הכנת תיק ישו והשליחים	רשות העתיקות	רענן כסלו
בולי מורשת עולמית	רשות הדואר	ינון רצון
קורס שימור למתכננים ומהנדסי רשויות	מינהל התכנון, משרד הפנים	אדר' רז עפרון
כנס מורשת עולמית	איקומוס ישראל	קארלה מורנו, פרופ' הנרי קליר
בתי באר עתיקים ביפו	אוניברסיטת ת"א	אדר' אמנון בר-אור
כנס אזורי חייץ	מרכז מורשת עולמית/שוויץ	פרנצ'סקו בנדרין
בדיקת היתכנות "נחל מערות"	אוניברסיטת חיפה	פרופ' מינה עברון
כנס נופי תרבות	אוניברסיטת בן גוריון ורשות הטבע והגנים	פרופ' אלי שטרן ויובל פלד
תיק היתכנות לבית שאן	רשות העתיקות	רענן כסלו
הקשת העתיקה בדרום	אקדמיית בצלאל	פרופ' מייק טרנר
ניטור מוכנות לסיכונים	רשות העתיקות / החל"פ	מיכה כהן

5. תרבות

יו"ר הוועדה, מר צח גרניט, מינהל תרבות, משרד התרבות והספורט.

מוסיקה (IMC)

- ד"ר אבישי יער, יו"ר הוועדה, תאם, ארגן וביצע כנס של נציגי אזור אירופה בוועדה הבין-לאומית למוסיקה בחסות אונסקו. את הכנס ליוו צלילי תזמורת הנוער היהודית-ערבית (10/2008).

לגעת במוזיקה

- התזמורת הקאמרית הקיבוצית ביצעה ערב מוסיקלי מיצירות מוצרט למען חינוך למוסיקה בערי הפריפריה. הפרויקט שקיבל את חסות הוועד הישראלי לאונסקו התקיים בקיבוץ יקום (1/2008).

אינדקס טרנסלטים

- בשנים 2008-2009 נשלחה מטעם הספרייה הלאומית רשימה בת 1007 פריטים לאונסקו.

מפעלו של אליעזר בן יהודה

- בהמשך להכרה של הוועדה הכללית ה-33 במפעלו של אליעזר בן יהודה ובמלאת 150 שנה להולדתו התקיימו אירועים בארץ ובעולם:

צרפת - התקיים יום עיון בחסות ברית עברית עולמית באוניברסיטת של פריז (3/2008).

אורוגווי - נחנכה תערוכה "אמנות הכתב העברי" במכללת אורט (4/2008).

ישראל - הושק ספרו של ד"ר יוסי לנג "דבר עברית - חיי אליעזר בן יהודה". אירוע ההשקה התקיים במכון "יד בן צבי" (ירושלים 11/2008).

מורשת לא מוחשית

המרכז לאמנות יהודית

- המרכז פועל באוניברסיטה העברית ירושלים, ומזה שנים מתעד בתי כנסת ברחבי העולם (אוקראינה, סלובקיה, רומניה, פולין). המרכז פיתח אינדקס לפריטי אמנות יהודיים בסיוע אגף המוזיאונים של אונסקו.
- פרופ' עליזה כהן-מושלין, יו"ר המרכז לאמנות יהודית באוניברסיטה העברית, זכתה באות כבוד מטעם נשיא גרמניה על פעילותה לקידום ולשימור המורשת היהודית באירופה בכלל ובגרמניה בפרט.

שנת השפות הבין-לאומית

- שנת 2009 הוכרזה על-ידי אונסקו כשנה לעידוד השימור של שפות ההולכות ונכחדות.
- הוועד הישראלי לאונסקו העניק חסות לשני מפגשים שהתקיימו ביזמת המוסדות האלה: אוניברסיטת בן-גוריון - לדינו (7/2009) והאוניברסיטה העברית - אידיש (11/2009).

כנסים בין-לאומיים

אוניברסיטת חיפה

- כנס בנושא "זהות, זיכרון, ותרבות במרחב האירופי ים תיכוני - התבטלות או התחדשות" התקיים בחיפה ביזמת אוניברסיטת חיפה בהשתתפות מומחים ממדינות הים התיכון (9/2009).

מכון יד בן-צבי

- האוניברסיטה הפתוחה בשיתוף מכון יד בן-צבי ארגנו בחסות הוועד כנס בנושא "צפון אפריקה ויהודה במלחמת העולם השנייה" (5/2008).

מכללת אורנים

- הוועד העניק חסות להשתלמות מורים שהתקיימה במכללת אורנים מטעם המזכירות הפדגוגית (מורשת קהילות ישראל, מוסיקה וספרות) בנושא "הפיט והניגון בקהילות ישראל" (7/2008).

פסטיבלים

פסטיבל סיאק (CIAK)

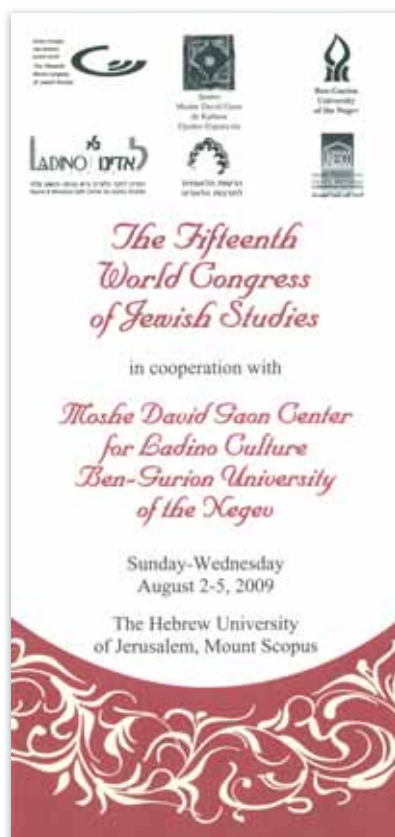
- כמדי שנה מסייע משרד החוץ (קשתו"ם) במימון משלחת תלמידים ומורים לפסטיבל סיאק המתקיים בחסות אונסקו בטרוויזו, איטליה. הסרט "שטינקר" פרי יצירתם של תלמידי בית הספר "בית החינוך מתן" (מ.א דרום השרון) זכה בפרס אונסקו לסרט הטוב ביותר (6/2009).

הסמכה של משמרים

- ארגון משמרי ישראל, שהוקם לאחרונה, החל לפעול לקידום תהליך ההתעדה (הרשיון) וההסמכה של משמרים בישראל בסיוע הארגון האנגלי ICON. מטה אונסקו יסייע בתהליך ההכשרה וההסמכה (12/2009).

הארגון הבין-לאומי לפולקלור (CIOEF)

- הסניף הישראלי של CIOEF בראשותו של ד"ר דן רונן מקדם את פעילות הארגון בישראל בחסות משרדי החוץ והחינוך. ד"ר רונן השתתף בוועידה השנתית של הארגון שהתקיימה בלרנקה, קפריסין (3/2009).

הכנס הבין-לאומי לספרות ילדים

- הסופרת נורית זרחי השתתפה בכנס שהתקיים בדנמרק. הכנס התמקד בסיפור ההיסטורי לילדים (9/2008).

פרויקטים בשיתוף עם הוועד הישראלי לאונסקו בתחום התרבות

שם הפרויקט	בשיתוף עם	אחראית
מורשת יהדות פס	מרכז דהאן, אוניברסיטת בר-אילן	ד"ר שמעון אוהיון
כנס דיאלוג תרבותי-ים-תיכוני	אוניברסיטת חיפה	פרופ' שמעון שטרית
כנס הלדינו	אוניברסיטת בן-גוריון	פרופ' תמר אלכסנדר
קהילות שרות	מרכז תרבות עמים	יוסי אוחנה
יום המוזיאונים הבין-לאומי	ארגון המוזיאונים בישראל	ד"ר דורית ווליניץ
שנת אליעזר בן יהודה	מועצה ציונית/יד בן צבי	ד"ר גדעון שטחאל
מפגש תרבות פולין-ישראל	האוניברסיטה העברית, מכון ליהדות זמננו	פרופ' דניאל בלטמן
100 שנים לאידיש - לאן?	האוניברסיטה העברית	פרופ' יחיאל שיינטוק

6. מידע לכל

יו"ר הוועדה - פרופ' ניב אחיטוב, אוניברסיטת ת"א

הוועדה הבין-ממשלתית לתקשורת

במדינות מתפתחות - IPDC

- הוועד ממשיך לתמוך בתכנית לפיתוח תקשורת במדינות מתפתחות (IPDC).
- השתתפותנו בדיוני הוועדה (3/2008) לא התאפשרה מטעמים תקציביים.

הוועדה הבין - ממשלתית "מידע לכל"

IFA -

- מר אביב זאבי, מרכז הוועדה הישראלית של מידע לכל, השתתף בדיוני הוועדה הבין-ממשלתית שהתקיימה במטה אונסקו (4/2008).
- פרופ' ניב אחיטוב, יו"ר הוועדה הישראלית של מידע לכל, השתתף במפגש של ועדת מידע לכל במוסקבה שנועד לתאם תכנית עבודה חמש שנתית (12/2009).
- פרופ' ניב אחיטוב הרצה בפתחה קורס הכשרה שהתקיים במרכז כרמל (מש"ב) בנושא "מדיה במדינות מתפתחות" (חיפה 11/2009).

כנסים בין-לאומיים

הכנס הבין-לאומי למערכות מידע (ICIS)

- במטרה לקדם את הנושא העניקו הוועד הישראלי והוועד הלאומי הצרפתי לאונסקו חסות משותפת לכנס. בראש הכנס שהתקיים בפריז עמדו פרופ' דב תאני מאוניברסיטת תל-אביב ופרופ' פרנץ ראו (Frantz Rowe) מאוניברסיטת נאנט בצרפת (11/2008).

כנס המידע הבין-לאומי ה-24

- יו"ר הוועדה, פרופ' ניב אחיטוב, הציג בכנס שהתקיים בת"א מאמר בנושא "התארגנות לקראת Open Access במוסד אקדמי". מזכ"ל הוועד הציג בכנס את תכנית "זיכרון עולם" של אונסקו (5/2009).

הספרייה הדיגיטלית העולמית

- האירוע המרכזי בתחום חברת המידע לכל היה ההשקה של הספרייה הדיגיטלית העולמית על ידי מטה אונסקו. המיזם מכיל מאגר הספרים והתעודות של הספריות החשובות בעולם, ביניהן ספריית הקונגרס וגם בית הספרים הלאומי בירושלים. האתר פתוח לכל וניתן לעיין בו (www.wdl.org).

שימור מורשת תרבותית באמצעים דיגיטליים

מורשת תרבות דיגיטלית (מינרווה)

- ארגון מינרווה, הספרייה הלאומית והאיחוד האירופי קיימו כנס בנושא המורשת הדיגיטלית בחסות ובתמיכת הוועד הישראלי לאונסקו (11/2008).

תהליכי שימור דיגיטלי בישראל

- במהלך השנים האחרונות מקדמת הוועדה את נושא שימור המורשת באמצעים דיגיטליים באופנים שונים מול מטה אונסקו. ארבעה פרויקטים נבחרו בישראל בתחומים: העיתונות, הארכיטקטורה, הסרטים והאינטרנט.

סינמטק ירושלים - אוסף אקסלרוד

- המטרה לתעד את אוסף אקסלרוד הידוע - צילומים על ארץ ישראל, אנשיה ומוסדותיה. הפרוייקט קיבל תנופה באמצעות תכנית "זיכרון עולם" של מטה אונסקו. עם סיום התהליך הוא יעמוד לרשות הציבור הרחב למחקר ולמידה.

אוניברסיטת חיפה - שונות תרבותית / חברתית

- אוכלוסיית אוניברסיטת חיפה משקפת את השונות התרבותית והחברתית הישראלית בהרכב תלמידה ומוריה פיתחה אתר האינטרנט שנועד לתעד את החברה הישראלית בתמונות ובסיפור.

אקדמיית בצלאל - שימור ארכיטקטוני

- קתדרת אונסקו בבצלאל יחד עם הארכיון הציורי, ארכיון המדינה והספרייה הלאומית קיימו יום עיון במטרה להגדיר את התזארוס של תיעוד השימור בישראל הן של חפצי ופרטי אמנות והן של שימור ארכיבם וארכיטקטורה. הפרוייקט נמצא בשלבי פיתוח ראשוניים.

תיעוד דיגיטלי של עיתונות ערבית - גבעת חביבה

- הספרייה בגבעת חביבה לקחה על עצמה לתעד באופן דיגיטלי עיתונות ערבית משנות ה-20 של המאה שעברה. עם סיום הפרוייקט המידע יועמד לרשותם של חוקרים ושל הציבור הרחב באתר האינטרנט של גבעת חביבה.

תכנית "זיכרון עולם" (MOW)

- התכנית "זיכרון עולם" של אונסקו נועדה לשמר אוספים בעלי ערך אוניברסלי בזכות תרומתם להתפתחות האנושות. בתקופה הקרובה תוקם ועדה לאומית שתקח על עצמה את הכנת הרשימה המצאי הישראלית. הוועדה תגדיר גם את האוספים החשובים ביותר ומהם ייבחרו האוספים שיוגשו לרישום בתכנית "זיכרון עולם".

פרוייקט מיכאל

- הפרוייקט הוא חלק מתוך תכנית אירופיאנה לדיגיטציה של מורשת תרבותית באירופה. הספרייה הלאומית והוועד בונים את רשימת האוספים הישראליים שיהוו בסיס לרשימה המצאי הישראלית.

יום העיתונות החופשית הבין-לאומי (3.5.09)

- הקריקטוריסט מישל קישקה (Michel Kichka) השתתף בכנס בחסות אונסקו שהתקיים בדוחא, קאטר, ואשר הוקדש לנושא "הפוטנציאל של המדיה: דיאלוג, הבנה ופיוס" (5/2009).

ב. אונסקו בישראל

- פעילות אונסקו בישראל מתמקדת בעיקר בביקור מומחים בארץ ובמתן חסויות (שמוש בשם ובלוגו) של הוועד לפרויקטים המקדמים את עקרונות אונסקו בישראל.
- במהלך ביקורו של המשנה למנכ"ל אונסקו, מר מרסיו ברבוסה, אושרו שני פרויקטים משותפים לקבלת חסות מטה אונסקו לשימוש בשם ולוגו.
- כנס נוער בין-לאומי לציון יום השואה הבין-לאומי שאורגן על ידי "יד ושם" (27.1).
- הכנס הבין-לאומי השני בנושא מדבור התקיים במדרשת שדה בוקר, אוניברסיטת בן-גוריון (12/2008).

התמחות בוועד הישראלי לאונסקו

במהלך 2008-2009 השתתפו 3 סטאג'רים בפעילות הוועד: גב' חנה נגל (קנדה) עיבדה נתונים בתחום מכוני חשיבה לוועדת מדעי האדם והחברה; מר איברהים זועבי ריכז את צוות המורשת הערבית הבנויה; וגב' מישל סופג' מתאמת את כנס הניטור לאתרי מורשת של ועדת מורשת עולמית.

הגנה על סמלי אונסקו

- ביזמת הוועד התפרסמה הודעה ברשומות (ילקוט פרסומים, 2008 / 7) בדבר צו הגנה לסמלי אונסקו נוספים והם: רשת בתי"ס מסונפים לאונסקו, איקרום, חינוך לאורך החיים. צו ההגנה משלים את ההגנה על כל סמלי אונסקו. צו ההגנה מקנה לוועד הישראלי לאונסקו בלבד מתן היתר לשימוש בסמלים אלה.

חסויות הוועד הישראלי לאונסקו

- הוועד הישראלי לאונסקו ממשיך במסורת של שיפור נראות אונסקו בישראל והמליץ להעניק חסות לכנסים ופרויקטים הרלוונטיים לאונסקו בתחומים הבאים:

תחום	נושא	אחריות	מועד
מורשת עולמית	תערוכה העיר הלבנה - ת"א	עיריית ת"א - אדריכל ירמי הופמן	4/2008, פריז
	תערוכת צילומים העיר הלבנה	ז'אן בפטיסט אווריל	11/2008, תל-אביב
	ספר אדריכלות מודרנית ע"ש אדריכל יצחק טישלר	ד"ר ברוך רביד	2/2008, ירושלים
	תערוכת בתי הבאר ביפו	אוניברסיטת ת"א - אדריכל אמנון בר-אור	3/2008, יפו
	קורס שימור למתכננים ברשויות מקומיות	מינהל התכנון	3/2008, בר-אילן
	כנס בין-לאומי לשימור בגישות חדשות ממוחשבות בארכיאולוגיה	אוניברסיטת בן-גוריון - ד"ר סורין חרמון	5/2008, באר שבע
	כנס טכנולוגיות בנייה מסורתיות בתל-אביב	עיריית ת"א, איקומוס ישראל-אדריכל ירמי הופמן	8/2008, תל-אביב
	שימור באמצעים לא הרסניים ולא פולשניים	הטכניון - פרופ' חנוך נוטע	7/2008, ירושלים
מדעי האדם והחברה	יום עיון למורי ותלמידי פילוסופיה במערכת החינוך	מזכירות פדגוגית- איתי שניר	4/2008, ירושלים
	הדיאלוג הבין דתי-תרבותי	מכללת אל-קאסמי- ד"ר דליה פדאללה	3/2008, באקה אלגרביה
	הכנס השלישי לסובלנות ודיאלוג		
מדע	פסטיבל אקוספירה	ניב הורוביץ	מ.א. חוף כרמל, 4/2009
תרבות	ערב מוסיקלי - לגעת במוסיקה	התזמורת הקאמרית הקיבוצית	1/2008
	תיעוד ומחקר יהודי צפון אפריקה במלחמת העולם II-ה	מכון יד בן צבי- פרופ' חיים סעדון	4/2008, ירושלים
	פיוט בעולם לא פיוטי	מזכירות פדגוגית - משה זעפרני מכללת אורנים - ד"ר משה יצחקי	4/2008, אורנים
	השקת ספר לכבוד אליעזר בן-יהודה	מכון יד בן צבי- ד"ר יוסי לנג	10/2008, ירושלים
	זוכרים את העתיד	ארגון לזכור את העתיד - מרגלית ברייר	6/2009, בית ברל
חינוך			

ג. ישראל באונסקו

הפעילות הישראלית מתמקדת בהשתתפות בוועדות בין-ממשלתיות: מורשת עולמית (WHC), מידע לכל (IFA), מים (IHP), מדעי אדם והחברה (MOST), האדם והביוספרה (MAB) וועדות מומחים בביואתיקה, סינכרוטרון, וחינוך. הידוק הקשרים עם מדינות חברות אף הוא מדד להיקף הפעילות של הוועד.

השתתפות נציגים ישראליים במכשירי אונסקו

תחום	נושא	משתתף	מקום/מועד
מורשת עולמית	מפגש שלא מן המניין של ועדת מורשת עולמית	פרופ' מייק טרנר	צרפת 1/2008
	ניטור אתרי מורשת עולמית	דניאל בר-אלי (מזכ"ל)	יוון 4/2008
	מפגש לשכת הוועדה	פרופ' מייק טרנר	צרפת 4/2008
	הוועדה למורשת עולמית ה-32	פרופ' מייק טרנר, פרופ' ניצה סמוק, מר יובל פלד, אדריכלית רותי ליברטי-שלו	קנדה 7/2008
	הוועדה למורשת עולמית ה-33	פרופ' מייק טרנר, עו"ד גדעון קורן, אדר' רות ליברטי-שלו, אדר' צחי כץ, גב' חומי נובנשטרן	ספרד 7/2009
מידע לכל	הוועדה הבין-ממשלתית למידע לכל	אביב זאבי-אוניברסיטת ת"א	צרפת 4/2008
מדע	הוועדה הבין-ממשלתית לאדם והביוספרה	רותם דותן - רשות הטבע והגנים	ספרד 2/2008
	הוועדה הבין-ממשלתית לתכנית המים IHP	פרופ' דניאל רונן	צרפת 6/2008
	המועצה הבינ"ל סינכרוטרון (SESAME)	פרופ' אליעזר רבינוביץ	ירדן 11/2008
חינוך	תיאום פעילות סקטור חינוך של אונסקו מול מועצת אירופה	דניאל בר-אלי, מזכ"ל	צרפת 2/2008
מדעי האדם והחברה	ועדת מומחים לפיתוח תכנית בביואתיקה	פרופ' אמנון כרמי	צרפת 5/2008

קשרים עם מדינות חברות באונסקו

אוסטריה

- שיתוף הפעולה בין רשת בתי הספר המסונפים לאונסקו מישראל ומאוסטריה התקיים באמצעות קרן אנה לינד שתמכה בפרוייקט היורו-מד לדיאלוג בין תרבותי (2008-2009).
- השתתפות בסדנת עבודה בין-אזורית (אפריקה-אירופה) דנה במעמד האגף ליחסי ציבור ופרסום של אונסקו (5/2009).

יפן

- שגריר יפן, מר יושינורי קאטורי, ביקר באתרי מורשת עולמית: הקשת העתיקה בדם, ותל-חצור בתיאום עם רשות הטבע והגנים (7/2008).

איטליה

- קבוצת מומחים מהגן הלאומי Cinque Terre ביקרה בעכו העתיקה במסגרת הידוק הקשרים בין אתרי מורשת עולמית באגן הים התיכון (3/2009).

רשות פלסטינית

- מחלקת ארב"ל (משרד החוץ) שחררה את המכולה מנמל אשדוד שהכילה ציוד לשימור ספריית הווקף בהר הבית (7/2008).
- הוועד אירח את מר ריי אברבנטון מאוסטרליה שבא ליעץ למשרד אונסקו ברמאללה בנושא שימור דוקומנטים, סרטים ותמונות בארכיונים פלסטיניים.

אוזבקיסטן

- המוזיאון היהודי בבוכרה נחנך באופן רשמי בשנת 2008, והותקנה מזוזה בפתח המוזיאון בנוכחות נציג משגרירות ישראל באוזבקיסטן.

פולין

- במלאת 25 שנה לקשרי מחקר בין ישראל ופולין בנושא "תולדות יהודי פולין" התקיים בירושלים כנס בין-לאומי שזימן חוקרים מרחבי העולם (9/2009).

ביקורי מומחים מאונסקו בישראל

ביקורי מומחים מאונסקו הם חלק מהקשר הישיר והמקצועי מול מזכירות אונסקו בישראל והם מבטאים גם את שיתוף הפעולה עם ארגונים ומומחים ישראלים.

תחום	נושא	משתתף	מועד
מדע	בדיקת היתכנות של מרכז בין-לאומי לביו-אינפורמטיקה (מכון ויצמן)	נאלג' מאסיי	2/2008
מורשת עולמית	כנס בין-לאומי לשימור ארכיבים דיגיטליים למורשת עולמית (אוניברסיטת חיפה IBM)	מאריו הרננדס	3/2008
	משלחת טכנית לניטור מעלה המוגרבים	מר פרנצ'סקו בנדרין, מר מוניר בושנקי, מר פצת מיכאל	2/2008
	משלחת טכנית לעיר העתיקה - תכנית פעולה	פרנקה מיגיולי דניאל פיו	8/2008
	הערכת אתרי הנצרות הקדומה בגליל	פרופ' ברנד פוהרר	11/2008
		אמונד לארסן	10/2009

פיתוח והכשרת כוח אדם

מינהל התכנון - משרד הפנים

- קורס שימור למנהלי מחלקות שימור ולמהנדסי ערים ברשויות מקומיות. מטרת הקורס קידום המודעות לצורכי השימור בישראל. הקורס מתקיים בחסות אוניברסיטת בר-אילן.

מש"ב - מרכז שיתוף פעולה בין-לאומי (משרד החוץ)

- במסגרת התכניות של מש"ב העניק הוועד חסות לקורסי ההכשרה המיועדים למדינות מתפתחות בתחומים האלה:

« פיתוח מיקרו עסקים בקהילות במרכז כרמל (7/ 2009).

« הכשרת מפקחים ומנהלים במרכז עופרי (4/ 2009).

« מנחים לפיתוח תקשורת בקהילה במרכז כרמל (12/ 2009).

ארגון מופ"ת בי"ל

« פיתוח אפיון של מערכת החינוך במאוריציוס (2/2008).

מכון ויצמן למדע

- המכון ארגן סדנת הכשרה בין-לאומית ראשונה למדענים מרחבי העולם בתחום הביואינפורמטיקה (9/2009).

מנהיגות מגדרית בת קיימא

- הכנס הבין-לאומי של מרכז כרמל לפיתוח מנהיגות מגדרית התקיים בחיפה בנוכחות נשיא המדינה, שרת החוץ, מנכ"ל אונסקו ונציגות מ-40 מדינות. (11/2007).

תכניות השתתפות 2009-2008

- כנס אזורי למתאמי רשת בתי ספר מסונפים לאונסקו באירופה (ASP - בית ברל)
 - כנס בין-לאומי לדיגיטציה של מורשת תרבות (מינרובה)
 - הגשה והערכה של מרחב ביוספרי, רמות מנשה (מ.א מגידו)
 - כנס גבולות האתיקה למדעים (האוניברסיטה הפתוחה)
- במטה אונסקו הוחלט כי למדינות בעלות תל"ג הגבוה מ-\$10.000 לנפש יוענק תקצוב עד \$10.000 לתכנית.